

Social- og indenrigsminister Karen Ellemanns talepapir

Anledning	Besvarelse af samrådsspørgsmål N og O
Dato / tid	Tirsdag den 8. november 2016 kl. 15.00 – 16.00
Talens varighed	11 minutter / 1.350 ord
Sted	Social- og Indenrigsudvalget

Det talte ord gælder

Samrådsspørgsmål N

Ministeren bedes redegøre for, hvordan myndighederne har administreret lovgivningen vedrørende tildeling af forældremyndighed i de tilfælde, hvor et barns ene forælder har forvoldt den anden forælders død, siden Folketinget i februar 2016 vedtog en lovændring på dette område. Herunder bedes ministeren redegøre for, om hun mener, at myndighederne i dag har barnets tarv i centrum i disse sager, hvilket var hensigten bag lovændringen. Spørgsmålet stilles bl.a. på baggrund af artiklen på fyens.dk den 16. oktober 2016 "Juraeksperter: Langeland svigter barn efter dobbeltmord"

<http://www.fyens.dk/langeland/Juraeksperter-Langeland-svifter-barn-efterdobbeltmord/artikel/3089034>

Samrådsspørgsmål O

Ministeren bedes redegøre for myndighedernes processer i forbindelse med tildeling af forældremyndighed i de tilfælde, hvor et barns ene forælder har forvoldt den anden forælders død.

Herunder bedes ministeren redegøre for, om hun mener, at der i højere grad end i dag kan sættes fokus på barnets tarv i disse sager. Spørgsmålet stilles bl.a. på baggrund af artiklen på fyens.dk den 16. oktober 2016 ”Juraeksperter: Langeland svifter barn efter dobbeltdobbeltmord”

<http://www.fyens.dk/langeland/Juraeksperter-Langeland-svifter-barn-efterdobbeltmord/artikel/3089034>

<http://www.fyens.dk/langeland/Juraeksperter-Langeland-svifter-barn-efterdobbeltmord/artikel/3089034>

[Indledning]

Tak for spørgsmålene, som jeg vil tillade mig at svare på samlet og således dels redegøre for myndighedernes administration og processer i disse sager og dels redegøre for spørgsmålene om barnets tarv.

Der er tale om en helt særlig type sager, som derfor også har en særlig bevågenhed i vores lovgivning. Det er dybt tragiske sager, der selvfølgelig vækker stærke følelser hos alle.

Derfor skal der ikke herske tvivl om, at barnets bedste selvfølgelig skal være styrende i myndighedernes behandling.

Som det også fremgår af spørgsmålene, har vi for nylig ændret forældreansvarsloven regler om forældremyndighed i denne type sager. De nye regler trådte i kraft den 1. marts i år og har altså kun virket i ganske kort tid.

Formålet med lovændringen var netop at styrke barnets perspektiv og tydeliggøre, at hensynet til hvad der er bedst for barnet *altid* skal være styrende – ligesom det i øvrigt er for alle sager efter forældreansvarsloven.

[Myndighedernes behandling af sagerne]

Når en forælder forvolder den anden forælders død aktiveres flere myndigheder i sagen. Politiet skal underrette kommunen om sagen, Statsforvaltningen skal træffe afgørelse om forældremyndigheden, og kommunen skal tage stilling til, hvor barnet skal opholde sig, og om barnet har behov for støtte.

Sagsbehandlingen og processerne sker således på forskellige områder og med afsæt i forskellige love.

Den ændring af forældreansvarsloven, som der henvises til i spørgsmålet, vedrører Statsforvaltningens behandling af sager om forældremyndighed, når den forælder, som har forældremyndigheden, dør.

Spørgsmålet om, hvor barnet skal opholde sig efter dødsfaldet, og om barnet eventuelt skal have tilbudt støtte, skal som hidtil behandles af kommunen efter reglerne i serviceloven.

[Statsforvaltningens opgavevaretagelse]

Det er som sagt Statsforvaltningen, som træffer afgørelse om, hvem der skal have forældremyndigheden efter dødsfaldet.

Det var det også, inden vi ændrede forældreansvarsloven på det her punkt men som noget af det nye – og meget vigtige – skal Statsforvaltningen nu selv tage de her sager op og vurdere, hvem der er mest egnet til at have forældremyndigheden.

Det vil sige, at Statsforvaltningen ikke skal vente på, at andre – eksempelvis bedsteforældre – søger om forældremyndigheden,

men i alle denne type sager skal gå direkte ind og foretage en selvstændig prøvelse af spørgsmålet om forældremyndighed og herunder, om den efterlevende forælder fortsat skal have forældremyndigheden.

Der er tale om en meget indgribende afgørelse, som derfor også kræver en grundig og tilbundsgående undersøgelse. Det var også et krav før lovændringen, og det er der ikke ændret ved – tværtimod er dette præciseret i lovens bemærkninger.

Statsforvaltningen skal således balancere et hensyn om så hurtigt som muligt at skabe klarhed om forældremyndigheden over for et hensyn til en grundig og tilbundsgående undersøgelse af sagen, så det sikres, at afgørelsen træffes på det bedst mulige grundlag.

Det er en vigtig del af sagsoplysningen at inddrage barnet i sagen, så barnets perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk. Dette kan ske på forskellig vis – herunder efter behov og under hensyn til barnets alder og modenhed – ved en samtale med barnet. Der kan også gennemføres en børnesagkyndig undersøgelse.

Statsforvaltningen skal i øvrigt belyse samtlige elementer i sagen, herunder indhente oplysninger om barnet og parterne fra relevante myndigheder, institutioner mv.

Vurderingen af, hvad der er bedst for barnet, skal som i alle forældremyndighedssager bero på en individuel vurdering af barnets forhold sammenholdt med den viden og det erfaringsgrundlag, der i øvrigt foreligger.

Og i den forbindelse er der med lovændringen som en vigtig nyskabelse ikke længere en fortrinsstilling for den efterlevende forælder til at få forældremyndigheden, når afgørelsen skal træffes.

Om sagens gang kan det endvidere oplyses, at Statsforvaltningen træffer en midlertidig afgørelse om forældremyndigheden, indtil der foreligger en endelig afgørelse i straffesagen. Denne afgørelse kan påklages til Ankestyrelsen, mens den endelige afgørelse om forældremyndighed kan påklages til domstolene.

[Kommunens opgavevaretagelse]

Hvis Statsforvaltningen vurderer, at det er bedst for barnet, at en anden end den efterlevende forælder får forældremyndigheden

over barnet, skal kommunen på Statsforvaltningens anmodning hjælpe med at finde ud af, hvem der kan være egnet.

Det betyder, at kommunen aktivt skal forsøge at finde frem til nogen, som vil være egnet til at varetage forældremyndigheden for barnet. Det kan typisk være en person i barnets umiddelbare familie eller netværk, fx en moster, bedsteforældre eller lignende.

Kommunen kan opsøge barnets familie og netværk og på den måde afsøge mulighederne. Og så vil kommunen i nogle sager på forhånd have kendskab til barnet og barnets netværk, fordi der tidligere har været behov for støtte i familien. Og der kan kommunen tage udgangspunkt i den børnefaglige undersøgelse, hvor barnets, familiens og netværkets ressourcer og problemer skal afdækkes.

I denne type sager kan der også være behov for akut at anbringe barnet et trygt sted, indtil der kan tages stilling til forældremyndigheden over barnet. Selvom situationen er meget usædvanlig, er det de samme regler for anbringelse, der gælder. Omdrejningspunktet er, at anbringelsen først og fremmest skal ske med udgangspunkt i barnets bedste. Barnet skal være i trygge rammer med muligheden for nære omsorgsrelationer. Det kan for

eksempel være en anbringelse hos nogen i familien eller i netværket.

Sideløbende skal kommunen lave en børnefaglig undersøgelse, som skal pege på, hvilken støtte barnet har behov for. Det gælder både i forhold til anbringelsen og andre former for støtte, et barn kan have behov for.

Det er børn, der står i en meget vanskelig situation, og det er myndighedernes pligt at give barnet den støtte, det har behov for og sikre de bedste og mest trygge rammer for barnet.

Det leder mig frem til at svare på spørgsmålet om, hvordan myndighederne har administreret reglerne efter lovændringen.

Som jeg sagde tidligere, så er det vigtigt at huske på, at lovændringen handler om forældremyndighed og ikke om, hvordan myndighederne i øvrigt møder barnet, eksempelvis i forhold til spørgsmålet om hvor barnet skal opholde sig efter dødsfaldet.

I lyset af den korte tid som de nye regler om forældremyndighed har virket, og da der heldigvis selv over en lang periode er tale om

et meget begrænset antal af sager, synes jeg, at det er svært at drage konklusioner.

Men jeg vil gerne sige, at jeg har tiltro til, at myndighederne administrerer de nye regler, som de er tiltænkt. Med barnet i fokus, så der i alle sager tages stilling til, hvad der er bedst for barnet i relation til spørgsmålet forældremyndighed.

[Barnets bedste i fokus]

Og med de ord har jeg jo så taget hul på den del af spørgsmålene, der vedrører myndighedernes fokus på barnet, og om man i højere grad end i dag kan sætte fokus på barnet.

Som tidligere nævnt skulle myndighederne også før lovændringen behandle sagerne ud fra hvad, der er bedst for det enkelte barn.

Det er jo forældreansvarslovens klare og grundlæggende princip. Med lovændringen er princippet imidlertid tydeliggjort i forhold til de her specifikke sager om forældremyndighed efter et dødsfald.

Som jeg også tidligere har været inde på består tydeliggørelsen i, at den efterlevende forælder ikke længere har en fortrinsstilling til at få forældremyndigheden, og at Statsforvaltningen nu altid skal

efterprøve, hvad der er bedst for barnet i relation til forældremyndigheden.

De nye regler er udformet efter grundige drøftelser i kredsen og vedtaget af et enigt Folketing. Jeg tillader mig derfor at konkludere, at vi var enige om, at der er tale om en klar styrkelse af barnets perspektiv. Og også om, at det skal have en tid til at virke.

Jeg mener derfor, at vi med lovændringen har været hele vejen rundt for at finde den bedste løsning i forhold til at få sat det mest tydelige og klare fokus på barnet som muligt.

[Afrunding]

Jeg vil gerne slutte af med at sige, at vores opgave – som jeg ser den – er at sikre, at myndighederne har et rigtigt afsæt i disse tragiske sager. Og at det er klart, at barnet skal sættes først.

Herudover er vi jo nu med regeringens udspil på området i gang med at belyse, hvordan systemet i øvrigt kan støtte op om familierne. Med en vision om at skabe et enkelt og enstrengt system.

Der er i det arbejde et særligt fokus på, hvordan systemet møder de mest komplekse sager – herunder blandt andet et fokus på, om vi kan ”spotte” sagerne hurtigere, så der kan sættes tidligere ind.

Tak for ordet.